

6

Koud en nat op de A12

Het klimaatprotest van minuut tot minuut door de ogen van een Leidse docent én student. 'Ik had ook kunnen chillen vandaag'

4

Uitbuiting Het nieuwe proletariaat

14

VS vs. China Hoe moet het verder?

Een jaar op het pluche Hoe gaat het met de partij Studenten voor Leiden (svL) die vorig jaar twee zetels veroverde in de gemeenteraad? 'Niemand vertelt ons hoe het hier werkt'

Bestuurslid Minerva treedt zelf terug na geweldsincident

Het bestuurslid van Minerva dat in december een lid meermaals sloeg en voor zestien weken werd geschorst, treedt terug uit zijn functie.

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK

Dat schrijft het bestuurslid in een mail aan de leden die in handen is van *Mare*.

In de nacht van woensdag 7 op donderdag 8 december sloeg het bestuurslid een lid meermaals op de Breestraat, vlak bij het verenigingspand. Aanleiding was een gestolen schildje uit de sociëteit. Toen het lid het voorwerp had teruggegeven aan een van de bestuursleden, wilde een ander bestuurslid (de dader) 'alsnog verhaal halen'. Het slachtoffer rende weg, waarna het bestuurslid hem liet struikelen en het lid 'in ieder geval twee keer heeft geslagen met de vlakke hand', zo bleek in januari uit een interne mail. Het slachtoffer hield daar verwondingen aan over. Vervolgens besloot het interne tuchtcollege het bestuurslid voor zestien weken te schorsen. Het was onduidelijk of hij na de schorsing weer zitting zou nemen in het bestuur.

Nu blijkt dat hij er zelf voor kiest zich terug te trekken als bestuurslid. 'Met mijn handelen heb ik de vereniging en mijn functie geschaad, iets wat mij enorm spijt', schrijft hij. 'De afgelopen maanden heb ik nagedacht over de huidige situatie en mijn plaats binnen de bestuursgang. Daarbij ben ik tot de conclusie gekomen dat ik de vereniging na mijn schorsing niet meer zal kunnen vertegenwoordigen zoals ik zou willen. Daarom heb ik besloten mij terug te trekken als vice-president en bij de eerstvolgende ledenvergadering een verzoek tot ontslag in te dienen.' Verder schrijft hij dat zijn taken 'zorgvuldig worden opgevangen' door een opvolger, die op 'een normale wijze wordt verkozen en ingewerkt'.

'Het nemen van dit besluit valt mij zwaar, maar ik ben ervan overtuigd dat dit het juiste is', besluit hij de mail.

Minervavoorzitter Daan Yesilkagit zegt de gang van zaken te betreuren. 'Maar wij staan achter de beslissing van het bestuurslid en steunen die beslissing ook. De veiligheid van onze leden staat voorop.'

Studentenpartij CSL stopt ermee

De Christelijke Studentenfractie Leiden bestaat binnenkort niet meer. Eerder deze maand stemde de algemene ledenvergadering voor opheffing.

DOOR MARK REID

In een bericht op Instagram laat het bestuur weten dat er de afgelopen jaren een daling was in de betrokkenheid en activiteit van de leden. 'Het bleek moeilijk om enthousiaste bestuursleden en kandidaat-faculteitsraadsleden te vinden. Na meerdere oproepen, bijeenkomsten en gesprekken waarin is geprobeerd om een nieuw bestuur te vormen, hebben wij moeten concluderen dat csf geen toekomstperspectief meer heeft', aldus het bestuur. Op de ledenvergadering van 6 maart stemden de aanwezigen unaniem voor opheffing en is ook meteen het ontbindingsbesluit ondertekend. De partij heeft een fusie overwogen, maar heeft daar niet voor gekozen omdat 'het onderscheidende, Christelijke geluid verloren zou gaan' verloren zou gaan. Bij de afgelopen universiteitsraadsverkiezingen haalde csf geen zetel. De partij Belang van Omar haalde net meer stemmen en kreeg de laatste plek in de raad. Alleen omdat die partij er voor koos om zijn zetel op te geven kwam alsnog csf in de raad.

Er is een bizarre slachting gaande

De oorlog in Oekraïne is ruim een jaar bezig. Dinsdagavond bogen experts zich over het conflict.

DOOR VINCENT BONGERS
FOTO ANP

'Er gaan... duizenden mensen per dag... dood', zei een geëmotioneerde man in het publiek tijdens de bijeenkomst 'Oekraïne in Oorlog' dinsdagavond in het Academiegebouw. 'We hebben maar één leven, jongens. Het gaat ook om Russische soldaten van achttien en er is geen einde in zicht. We komen er in het Westen niet meer uit. Dit moet toch een keer ophouden? Zetten we met alle VN-resoluties die Rusland veroordelen Poetin niet juist steeds verder tegen de muur?' 'Ik begrijp uw wanhoop heel goed', reageerde Nico Schrijver, emeritus hoogleraar internationaal publiekrecht en een van de drie sprekers op het symposium. 'Ik heb ook veel medelijden met de al die Russische soldaten die omkomen. Ik ben het echter niet met u eens dat de resoluties Poetin tegen de muur zetten, want er wordt hem voortdurend een uitweg geboden. Rusland kan dit stoppen en dat moet Poetin steeds duidelijk gemaakt worden.'

Een jaar geleden was er net na de Russische inval in Oekraïne al een symposium met dezelfde sprekers. De situatie is er de afgelopen twaalf maanden bepaald niet beter op geworden. 'Rusland voert een criminele en meedogenloze oorlog', stelde hoogleraar krijgswetenschappen Frans Osinga vast. 'Het is ook duidelijk dat het een totale oorlog is. Het idee is dat als je tegen Rusland vecht je tegen heel de Russische maatschappij vecht.' Dat betekent ook dat alles in de Oekraïense maatschappij doelwit is. 'Het is diep in de Russische strategische cultuur geworteld. Het verklaart de lichtzinnigheid waarmee de Russen hele steden platbombardeerden en krijgsgevangenen martelen. Er staat geen rem op en daar moeten we een antwoord op weten te verzinnen.'

Het had niet veel gescheeld of de initiële invasie van de Russen was geslaagd, vertelde Osinga. 'Door een aantal gigantische fouten van Poetin is de Russische Blitzkrieg om in tien dagen Kyiv in te nemen mislukt.' Nu is de strijd een slijtageslag geworden. 'Het is een slachting met cijfers die sinds de Koreaanse Oorlog (1950-1953) niet meer zijn gezien. Oekraïne verloor al 100 duizend militairen en Rusland al 200 duizend. Bizar.'

Toch verwacht Osinga niet dat er snel een einde komt aan de oorlog. 'Zelensky is niet bereid tot compromissen, want de schade die Oekraïne al heeft geleden is zo groot. Hij zegt: we krijgen steun van het Westen en zijn aan de winnende hand dus we stoppen niet. Poetin zet ook zijn hakken in zand: ik kan 500 duizend soldaten mobiliseren, dus ik kan ook

nog wel even doorgaan.'

Volgens André Gerrits, hoogleraar international studies and global politics, zijn de sancties nog niet effectief genoeg gebleken om Rusland aan te pakken. 'Het is niet gelukt om hun economie op de knieën te krijgen. Het bruto binnenlands product is met 2,1 procent gekrompen in 2022. Dat is niet prettig, maar niet onrustbarend. Daar komt nog bij dat China langzaam maar zeker de belangrijkste handelspartner van Rusland wordt.' Osinga erkende dat de sancties niet optimaal functioneren. 'Ze zijn echter wel van groot belang. Poetin had namelijk niet verwacht dat het Westen zo snel zou reageren. Dat dat wel is gebeurd, is een goede zaak.' Door de sancties is de toegang tot bepaalde middelen is beperkt. 'Rusland heeft grote problemen om bijvoorbeeld in voldoende mate kruisraketten te produceren. Dat lukt haast niet meer.'

Ook de financiële druk op Rusland is heel groot, vervolgt hij. 'Om deze oorlog te bekostigen moet het land zo tot 30 procent van de overheidsbegroting besteden, uiteindelijk is dat heel moeilijk om vol te houden.'

Gerrits ging in op de rol van de vs in de oorlog. 'Het volgende heeft niets met samenzweringsdenken te maken, maar de vs heeft profijt bij deze oorlog. Het bindt Europa opnieuw aan Amerika, wat betreft energievoorziening en veiligheidspolitiek. Rusland is niet de belangrijkste tegenstander van de vs, dat is China, maar het is wel een *pain in the neck*. Deze oorlog kan Rusland militair, economisch en politiek

te verzwakken, dat is in het voordeel van de Amerikanen.'

Osinga was het daar niet mee eens: 'Ik ben minder cynisch over de Amerikaanse rol. Maar misschien heb ik een bias omdat ik jaren voor de NAVO en Defensie heb gewerkt. Maar de Amerikanen maken zich waanzinnig veel zorgen over de ontwikkelingen rond China en Taiwan. Ze staan helemaal niet te springen om een oorlog in Oekraïne. Het is misschien juist in het belang van de Chinezen om die oorlog door te laten gaan, dan hebben ze meer vrijheid om zich op Taiwan te richten.'

Gerrits vindt ook dat het niet alleen aan de Oekraïners is om het moment van vredesonderhandelingen te bepalen. 'Het land kan weinig tot stand brengen zonder westerse hulp. Het is onmogelijk om het initiatief voor onderhandelingen aan Oekraïne te laten. Het is een oorlog die in het hart van Europa wordt uitgevochten, en waar wij bij betrokken zijn. We hebben het volste recht om ons ermee te bemoeien.'

Het Westen moet Oekraïne en Rusland meer proberen te sturen richting een staakt-het-vuren. 'Er is een groot verschil tussen een staakt-het-vuren en een vredesverdrag. Bij een staakt-het-vuren is er de overtuiging bij beide partijen dat het stoppen met vechten meer in hun belang is dan doorgaan. Een vredesverdrag kan altijd later nog worden getekend. Het heeft in ieder geval nauwelijks een positief effect om te zeggen dat er met Poetin sowieso niet wordt onderhandeld.'

'Voor de Russen is het een totale oorlog. Dat verklaart waarom ze martelen en steden platgooien'

Omdat ik weer depressief ben, verfoei ik de wereld en mijn gedachten

Sinds enkele weken lijd ik weer aan een depressie. Ik kom met veel moeite uit bed, de afwas doen is al snel te veel gevraagd en op mijn borst rust de zwarte hond die teruggekeerd is. Alles is mogelijk maar ik ben tot weinig in staat. Precies twee jaar geleden zat ik opgenomen in GGZ-Rivierduinen en nu zit ik maar een beetje op mijn kamertje te typen, niet wetende wat de laatste zin van deze column zal worden. Dat is misschien ook wel typerend voor een depressie: je weet nooit echt wanneer en hoe het eindigen zal. En dus staat de gehele trukendoos met zachte en stemmingsverheffende pleziertjes ook weer op tafel.

De grijze stratocumulus aan het hemelplafond leidt ertoe dat ik maar weer begonnen ben met het streamen van de warme deken Downton Abbey. Dat mundane gezeur van aristocraten over geldnood, terwijl ze lekker bij de open haard keuvelen en seintjes geven naar een footman om hun lege coup met champagne te vullen: ja, dat wil ik ook wel. Zo

verlies ik me even uit mijn ellendige staat van zijn. Uit diezelfde trukendoos komen de kuurtjes meermaals douchen per dag, pakjes sigaretten roken, poëzie lezen, mezelf naar de sportschool slepen, mijn kamer opruimen en een verhoogde dosis antidepressiva innemen. Dat alles hielp de vorige keer, dus dan zal het nu ook wel goedkomen. En telkens denk ik bij mezelf aan de causaliteit: ik zie alles opeens heel grauw, maar zie

'De zwaarte van mijn cynisme kan zich niet inlaten met de hobby van de middelmatigen'

ik alles grauw omdat ik depressief ben of ben ik depressief omdat alles zo grauw is? Het blijft het grootste raadsel dat ten gronde ligt aan het fenomeen depressie.

Als ik bijvoorbeeld het station uitloop en word ge-ubuntu'd door flyerende partijmensen die met al hun kleuren en lachende grimassen zo in de clip van *Shiny Happy People* kunnen, vraag ik me af: waarom haat ik ze nu zo? Misschien omdat zij zich helemaal niet om mij bekommeren? Nergens in een partijprogramma staat immers: 'We gaan Olaf Leeuwis uit zijn depressie helpen!' Dat zou een antwoord kunnen zijn. Nu ik weer aan depressie lijd, merk ik dat ik snel toegeef aan de parasitaire neiging om alles om mij en mijn probleem te laten draaien. Dat de zwaarte van mijn cynisme zich niet kan inlaten met de hobby van de middelmatigen genaamd politiek, speelt echter ook mee. Dus zo'n flyer verscheur ik dan ook het liefst ter plekke.

Ik verfoei de wereld en mijn gedachten, maar aan de andere kant had ik de wereld en het leven überhaupt voor geen goud willen missen. Vanochtend hoorde ik de adagio uit Rachmaninov's tweede symfonie: dat horen is al genoeg om propaganda te schrijven vóór de mens en het leven. Of het vooruitzicht dat ik volgende week weer naar het Concertgebouw mag. Dat ik dan de zaal binnenloop en de strijkers al een beetje aan het klooiën zijn, terwijl door heel de zaal het rumoer van de bezoekers galmt. Daar zit al zoveel schoonheid in dat ik mij afvraag waarom ik nu dan weer zo weemoedig moet zijn.

Compleet onnodig, meneer Depressie, pak je koffer dus maar alvast want de lente komt eraan.

Olaf Leeuwis is student International Relations

Werkdruk blijft hoog, politicologie scoort slecht

De werkdruk op de faculteit Sociale Wetenschappen is hoog, vooral voor buitenlandse medewerkers. En het bestuur van politicologie krijgt een onvoldoende.

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN

Dat blijkt uit de personeelsmonitor, een enquête over het welzijn van medewerkers die vorige week werd besproken bij de faculteitsraad. De faculteit scoort een 5,4 op werkdruk, een daling van 0,4 sinds de vorige monitor. Het personeel geeft ook lage cijfers aan hun energie en fitheid. De hoeveelheid werk ten opzichte van de beschikbare uren krijgt ook een onvoldoende: 4,4.

Niet-Nederlandse medewerkers lijken meer werkdruk te ondervinden (ze geven een 4,5) dan hun Nederlandse collega's (5,7). Ze ervaren ook minder ondersteuning, geeft de monitor aan. Van de instituten die onder de faculteit vallen, ervaren Politieke Wetenschappen (3,5) en Culturele Antropologie (2,6) de meeste werkdruk. Beide instituten geven ook lagere cijfers aan hun veiligheidsgevoel dan de rest van de faculteit.

Politieke Wetenschappen geeft daarnaast opvallend lage scores over het bestuur. De kopjes 'functioneren van management', 'communicatie door management' en 'management staat open voor suggesties' zijn allemaal roodgekleurd op de scorelijst: de cijfers komen niet boven de 4,2. De cijfers voor erkenning en waardering, en het kunnen aanspreken van collega's op gedrag zijn ook onder het gemiddelde. Pedagogische Wetenschappen, het instituut waar in het verleden lang een angstcultuur heerste, beoordeelt de leidinggevenden juist goed.

Het faculteitsbestuur voert gesprekken met de instituten over de resultaten. Werkdruk is een terugkerend thema op de faculteit, dus die cijfers zijn geen verrassing. 'We nemen het erg serieus', zegt decaan Paul Wouters. 'We kijken per instituut hoe we dit aanpakken. Daarnaast zijn er gene-

riek problemen: als sociale wetenschappers weten we dat een aantal problemen, waaronder werkdruk, complexe problemen zijn met meerdere oorzaken. Dat los je niet zo eventjes op als faculteitsbestuur.' De structurele oorzaak is volgens Wouters de onderfinanciering van de universiteiten. 'Daar is in de laatste jaren wel een kentering in gekomen doordat deze minister van Onderwijs zo verstandig is geweest om geld in te zetten, de starters- en stimuleringsbeurzen. Helaas is dat soms in een vorm gegoten waardoor het extra werkt veroorzaakt.'

De beurzen zijn al een tijd onderwerp van gesprek binnen de universiteit: de overheid wil beurzen aan personen uitkeren, maar het universiteitsbestuur ziet liever dat dit geld aan het hele team of een hele afdeling toekomt. Wouters wil dat de bestuurscultuur efficiënter wordt. 'De universiteit is een complexe organisatie met veel zelfsturende elementen en niveaus. We willen de ineffectiviteit terugdringen, bijvoorbeeld met betere ict-systemen.'

Hij ziet nog een factor: 'Onze eigen ambities, als docent, onderzoeker of medewerker genereren soms ook werkdruk. Daar is alleen iets aan te doen als je het bespreekbaar maakt. Dan voorkom je dat bijvoorbeeld in de begroting werk van mensen onzichtbaar blijft, waardoor ze min of meer automatisch in het weekende dat werk doen. Ik probeer in de begroting alles zichtbaar te maken wat nodig is om een doel te halen, los van de vraag wie dat moet betalen. Dan is het mogelijk om te praten over hoeveel uren nodig zijn. Dat is geen boekhoudersmentaliteit, maar noodzakelijk om de organisatie te laten draaien.'

All-gendertoiletten zijn niet goed te vinden

De all-gendertoiletten in de gebouwen van de faculteit Geesteswetenschappen zijn niet goed vindbaar en voldoen niet aan de universitaire richtlijnen. De locatie van deze toiletten wordt daarom gewijzigd.

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK

Dat blijkt uit de memo *Verbetering inrichting all-gendertoiletten*. All-gendertoiletten zijn wc's waar iedereen, ongeacht geslacht of genderidentiteit, gebruik van kan maken. Volgens de memo moet 'iedereen veilig en zonder zorgen gebruik kunnen maken van het toilet' en draagt de aanwezigheid van all-gendertoiletten bij aan 'het gevoel van erkenning en veiligheid voor studenten en medewerkers die zich niet herkennen in het geslacht dat ze hebben gekregen bij de geboorte, of die zich niet thuis voelen in het onderscheid tussen man en vrouw'.

De faculteit Geesteswetenschappen voldoet weliswaar aan de universitaire richtlijn dat er in elk gebouw ten minste één all-gendertoilet is, maar kreeg kritiek op de slechte vindbaarheid ervan. Daarnaast schrijft de richtlijn voor dat niet alleen de vrouwentoiletten all-gender worden gemaakt, maar ook de herentoiletten.

Om de vindbaarheid te vergroten, wil de faculteit de all-gendertoiletblokken op de begane grond plaatsen, nabij collegezalen en de ingang. Genderspecifieke toiletten blijven in elk gebouw beschikbaar 'voor toiletgebruikers met een voorkeur voor gescheiden toiletten, bijvoorbeeld omwille van religieuze overtuiging'. Middels toilet-iconen moet voor bezoekers duidelijk worden met wat voor toilet ze te maken hebben.

Ook zullen de all-gendertoiletten worden voorzien van zogenoemde hygiënebakjes, voor bijvoorbeeld het deponeren van maandverband.

Stil uit *Sorry we missed you* (2019), een film over het zware bestaan van een pakketbezorger

De Britse jurist Daniel Carter deed onderzoek naar de onderkant van de Europese arbeidsmarkt. Het gaat de goede kant op, maar wel heel langzaam. 'Vroeger konden arbeiders samen actie voeren in de fabriek, dat kunnen maaltijdbezorgers niet.'

DOOR VINCENT BONGERS

Ik ga er niet te veel over klagen, maar Brexit *sucks* als het gaat om mijn carrière mogelijkheden', zegt de Britse jurist Daniel Carter. 'Ik deed een master in Leiden en begon mijn promotietraject in 2015. Mijn intentie was om mogelijk naar Brussel te gaan en daar bij de EU te gaan werken. Dat is door Brexit niet compleet onmogelijk, maar wel heel lastig. Ook een eventuele loopbaan in de academische wereld is moeilijker geworden. Ik heb nu echter een leuke job in het Verenigd Koninkrijk, *my life could be a lot worse*.'

Carter onderzocht Europese wetgeving, opgesteld om kwetsbare werknemers te beschermen en promoveert binnenkort op zijn bevindingen. Het proefschrift gaat over wat het 'precariaat' wordt genoemd: 'Aan het begin van de Europese integratie was de norm voor werk de zogeheten 'standaard arbeidsverhouding' (sav): vaste contracten, met voltijdse werktijden en arbeidsbescherming die een zekere stabiliteit en werkzekerheid boden. De sav is de afgelopen decennia vervangen door alternatieve vormen van werk: tijdelijke banen, parttime banen en andere vormen van flexibele dienstverbanden.' Dat hoeft lang niet altijd een probleem te zijn. 'Maar soms is dat wel het geval en worden werknemers uitgebuit. Daarbij spelen werkonzekerheid en de verhouding tot de opdracht- of werkgever een belangrijke rol: wie heeft de macht?' Voor een succesvolle freelance softwareontwikkelaar ligt dat totaal anders dan voor een Uber-chauffeur of flitskoerier. 'Voorbeelden van pre-

caire arbeid zien we in de platformeconomie met als bekend voorbeeld maaltijdbezorgers. Het gaat echter ook om nul-urencontracten en oproepcontracten en het herhaaldelijk gebruik van tijdelijke of kortlopende contracten.

Een bekend fenomeen is '*bogus self-employment*', oftewel schijnzelfstandig ondernemerschap. Dat speelt onder meer bij Deliveroo, dat alle maaltijdbezorgers in 2018 dwong om zzp'er te worden, terwijl ze niet genoeg verdienen om zich bijvoorbeeld afdoende te verzekeren. Een goed sociaal vangnet ontbreekt. Een bezorger die zich hiertegen bij de rechter verzet, verloor. Maar na meerdere rechtszaken moesten de koeriers uiteindelijk toch worden erkend als werknemers. Ze konden een arbeidsovereenkomst bij de dienst claimen, al gebeurde dat heel weinig. Lang niet alle bezorgers wilden namelijk in loondienst. Inmiddels is Deliveroo niet meer actief in Nederland, omdat het bedrijf de concurrentiestrijd met UberEats en Thuisbezorgd verloor.

De Hoge Raad doet overigens binnenkort nog uitspraak over de Deliveroo-kwestie. Carter: 'De trend in Europa als het gaat om rechtszaken is dat de bezorgers wél werknemer zijn. Uit het oogpunt van mijn ideologie over arbeidsrecht vind ik dat een goede zaak. Ik zou behoorlijk shocked zijn als de Raad anders oordeelt.'

Volgens Carter bestaat er namelijk het risico dat er een Europees 'lompnprecariaat' ontstaat: mensen die minder rechten hebben dan 'gewone' werknemers. De term

Is een bezorger die zit te wachten tot de app gaat pingen aan het werk, of niet?

is een verwijzing naar Karl Marx die sprak over het lompnproletariaat: de groep nog onder het proletariaat. 'Het is interessant om de vergelijking te maken met de negentiende eeuw. Arbeiders toen waren veel zichtbaarder. Het was meer een collectief, honderden mensen die bijvoorbeeld in een fabriek samen actie konden ondernemen tegen uitbuiting. Het moderne precariaat heeft die gemeenschappelijke ruimte en die collectiviteit niet.' Staal- of textielarbeiders konden elkaar in de gaten houden en met stakingen veranderingen afdwingen. Het was ook duidelijk bij wie je moest zijn om te klagen: de eigenaar van de fabriek. Nu is die hiërarchie er niet meer.

'Voor maaltijdbezorgers of schoonmakers die thuis zitten te wachten tot hun app pingt is de situatie anders. Zij zullen niet snel samen actie voeren, hebben vaak geen gedeelde werkruimte waar ze elkaar kunnen ontmoeten. Soms is er helemaal geen onderling contact of is contact zoeken zelfs verboden. Het is een gefragmenteerde groep, mensen staan er alleen voor. In die zin is hun situatie nog moeilijker dan het proletariaat in de negentiende eeuw.'

Een groep die kwetsbaar is, zijn arbeidsmigranten die vanuit eigen EU-land naar een ander EU-land gaan om te werken. Wat doet de Europese Unie om de rechten van die werknemers te beschermen? Het Europese Hof voor Justitie deed in 1986 uitspraak in de zaak Lawrie-Blum. Die zaak ging om een Britse burger die een opleiding tot docent volgde in Duitsland. Ze mocht het tweede deel van haar studie niet volgen omdat ze volgens de Duitse wet als stagiair niet werd gezien als werknemer. Het hof zette daar een streep door en gaf criteria voor wanneer je als ingezetene van de EU een werknemer bent: als je arbeid verricht die wordt erkend als een "echte" economische bezigheid. Verder doe je dat voor een werkgever, en daar moet een beloning tegenover staan. Het hoeft dan niet om salaris te gaan. Kost en inwoning kan bijvoorbeeld ook een vorm van beloning zijn.

'Als je onder die criteria valt, zijn je rechten vrijwel gelijk aan die van de inwoner van het land waar je werkt. Val je daar echter niet onder, dan krijg je met allerlei problemen te maken: verblijfsrecht, recht op huisvesting en sociale zekerheid.' Vooral mensen die aan de rafelranden van de economie zitten, lopen het risico op uitsluiting. 'Waardoor ze uiteraard nog meer in de marge terecht dreigen te komen.'

De EU probeert dit probleem aan te pakken. Zo zijn er zogeheten Europese Richtlijnen, onder meer voor wat werktijd precies betekent in de platformeconomie. 'Dat is heel belangrijk als je geen kantoor of bedrijf hebt. Als je thuis zit te wachten op een signaal van je app, is dat dan werktijd?' Ja dus, aldus de EU: standby staan is wel degelijk werk. 'Het probleem is dat het om een richtlijn gaat, een juridisch instrument waarmee je doelen stelt aan de lidstaten. De landen krijgen dan de tijd om wetgeving aan te passen. Daar staan twee jaar voor. Pas dan komen er klachten over lidstaten die mogelijk niet voldoen aan de richtlijnen. Als er dan rechtszaken komen dan ben je weer tijden verder.'

Desondanks ziet Carter vooruitgang. 'Ik ben geen optimistisch persoon, maar we bewegen de juiste kant op. Het is alleen een traag proces.'

Student Fede voor een van de waterkanonnen (links) en leden van Scientist Rebellion die demonstratie een boek lezen tijdens de blokkade van de A12, met Cristiana Strava (rechts).

We moeten wel

Voor de zesde keer blokkeerden klimaat-activisten de A12 in het centrum van Den Haag. *Mare* volgde een Leidse wetenschapper en een student die meeliepen in de demonstratie. 'Ik zou ook gewoon een zaterdag kunnen chillen.'

DOOR MARK REID
FOTO'S TACO VAN DER EB

Den Haag, zaterdag, 11:40

'Scientists, assemble!' Naast het skateparkje bij het Malieveld staat een groep wetenschappers in witte labjassen bij elkaar. Ze krijgen instructies: 'Dit handgebaar betekent lopen, dit betekent sneller lopen. Rennen gaan we niet doen.'

Dit is *Scientist Rebellion*, een groep van bezorgde academici die protesteren tegen fossiele subsidies. Vandaag gaan ze samen met de klimaatactivisten van Extinction Rebellion proberen zo lang mogelijk de A12 te blokkeren. Voor de zesde keer.

Antropoloog en universitair docent Cristiana Strava doet ook mee. 'We hebben een speciale opdracht gekregen. We gaan een orkest begeleiden en vormen een cordon om ze zo veilig op de A12 te krijgen.'

Strava groeide op in Roemenië. 'In de schaduw van de ramp in Tsjernobyl. Mijn jeugd werd beïnvloed door de nasleep van die catastrofe. Dat viel precies samen met de overgang van communisme naar postcommunisme. Het leerde me hoe je met schaarse dingen moet omgaan en maakte me heel bewust van het milieu.'

Het zorgde er ook voor dat ze antropologie en environmental studies ging studeren, zegt ze.

'Na mijn bachelor werkte ik een paar jaar in Noord-Afrika als liaison tussen inheemse gemeenschappen en ingenieurs. Daar zag ik met eigen ogen hoe acuut klimaatverandering is. Het grondwater verdwijnt, droogtes komen steeds vaker voor. We konden niets beginnen, behalve noodoplossingen bedenken. Daardoor raakte ik gedesillusioneerd, maar het leidde er ook toe dat ik wilde promoveren.'

Verderop beginnen demonstranten te joelen. In de verte verschijnen de eerste politie-uniformen tussen de bomen. Scientist Rebellion begint richting de snelweg te lopen.

Vrijdag, de vooravond van de demonstratie

Op sociale media zijn klimaatdemonstranten onrustig. Er gaan berichten rond dat de politie al mensen thuis heeft aangehouden. 'Dat de politie vreedzame demonstranten preventief oppakt is beangstigend', schrijft Fede* via de versleutelde chat-app Signal.

Maar de dreiging houdt de Leidse student die lid is van de actiegroep *End Fossil*, niet tegen. 'Ik zie niet in wat ik anders zou moeten doen dan protesteren. Ik zie niks gebeuren terwijl de wetenschap elk jaar zegt dat we sneller moeten omschakelen', zegt hij. 'Zelfs VN-secretaris-generaal Guterres zegt dat we radicale verandering nodig hebben en moeten blijven pushen. Ik protesteer uit frustratie, maar het helpt ook om de angst voor de toekomst af te wenden.'

Hij is gespannen, zegt Fede. 'De vorige blokkade was mijn eerste keer, dus ik weet nu hoe uitputtend het kan zijn. Van tevoren vraag je je af of je wel of niet gearresteerd wil worden, en of je wel of niet anoniem wil gaan.'

*echte naam bekend bij de redactie, maar 'ik gebruik een alias omdat ik nog vaker wil meedoen aan acties'

Dat is moeilijk: aan de ene kant wil je een moreel punt maken, aan de andere kant heb je maandag ook weer gewoon college.'

'Sommige mensen worden hopeloos of uitgeput van activisme', zegt Strava. 'Het is makkelijk om ontmoedigd te raken als wetenschapper of als activist, juist omdat dit ons aan het hart gaat. De hoeveelheid subsidie die de Nederlandse overheid in de fossiele industrie stopt, is verbluffend als je bedenkt wat je ermee zou kunnen doen voor de energietransitie. Wij betalen nu in feite voor de potentiële kosten van olierampen. Dat kan ik niet verkroppen.'

Zaterdagochtend, 11:55

De voorste groep komt tot stilstand. Een linie van politiebussen, paarden en agenten met geheven schilden verspert de oprit van de A12. 'Hier spreekt de politie', schalt het via een megafoon. 'U wordt gevorderd u naar het Malieveld te begeven. Als u toch op de A12 blijft staan, kan geweld worden gebruikt.'

Iedereen blijft. Vanaf het pad langs een Malieveld komt de volgende groep aangelopen, waaronder de witte jassen van Scientist Rebellion en het orkest. Van de oproep door de Haagse burgemeester Jan van Zanen om de betoging naar het Malieveld te verplaatsen willen de activisten niets weten. 'We zouden ook op het strand kunnen gaan staan', aldus Fede. 'Maar ons doel is om dingen te ontregelen en gehoord te worden.' Opnieuw vordert de politie de demonstranten te vertrekken. Opnieuw geven die daar geen gehoor aan. Ze gaan op het asfalt zitten, steken hun vuisten in de lucht

en roepen: 'We are unstoppable, another world is possible!' De steundemonstratie die boven de tunnelbak van de A12 zou gaan staan, maar waar agenten schermen hebben geplaatst om het zicht te belemmeren, staat nu alsnog vlak naast de blokkade.

'Heel handig voor ons, maar niet voor de politie', vindt Fede. Hij heeft besloten de rest aan te moedigen, maar is niet van plan zelf de weg te bezetten. 'In het grotere plaatje maakt het niet veel uit of ik er wel of niet bij ben, maar ik wil in ieder geval solidair zijn. Maar in ons land is gearresteerd worden niet zo erg is als in andere delen van de wereld. Het ergste wat er kan gebeuren is dat ik stress ervaar en misschien een boete krijg. Het is voor mij niet een heel grote vraag, maar iedereen die erheen gaat offert wel iets op. Ik hoef dit niet te doen, ik zou ook gewoon een zaterdag kunnen chillen.'

Via zijwegen komen twee waterkanonnen aanrijden, die de politie uit Duitsland heeft laten overkomen. Een paar demonstranten die geen zin hebben in een nat pak vertrekken, maar het grootste deel blijft zitten of staan. Terwijl ze onder schot worden gehouden zetten de violisten van het orkest het onheilspellende tweede deel van Beethovens 7^e symfonie in.

12:30 Onder de blauwrode vlag van Scientist Rebellion zit Cristiana Strava in de zon. 'Suiker nodig?' vraagt ze terwijl ze snoepjes uitdeelt. Verderop gaan tomaten en zelfgebakken brownies rond. Hoewel de politie de demonstranten herhaaldelijk heeft gevraagd te vertrekken, lijken agenten nog niet tot actie over te gaan. De paarden zijn vertrokken. >

> Strava wijst naar de waterkanonnen. 'In Lützerath zijn die ook gebruikt bij de blokkade van een kolenmijn. Alleen blies de wind het water toen terug. Dat geluk gaan we vandaag niet hebben.'

Ook zij zal zich vandaag niet laten arresteren. 'Daar heb ik bij de blokkade van de privéjet-terminal op Schiphol wel voor gekozen. Toen heb ik een paar uur vastgezet. Maar het is zowel een intellectuele als emotionele investering. Ik heb hiernaast ook nog de druk van een baan aan de universiteit.'

13:12 De blokkade duurt langer dan verwacht. Weggelopen demonstranten die charges vreesden, zijn weer teruggekeerd. Onder hen zijn ook veel kinderen. Een oudere man draagt een sticker op zijn jas: 'Voorzichtig, breekbaar.' Een mobiel toilet in een tentje dat de demonstranten hebben meegenomen wordt dankbaar gebruikt. 'Het zijn niet alleen radicalen die de straat op gaan', zegt Fede. 'Het zijn ook families en gepensioneerdere ouderen. Er gaat veel slechte shit gebeuren. Ik hoop dat steeds meer mensen dat inzien en willen meedoen in de verandering van het systeem. We kunnen een betere toekomst wel waarmaken, maar we moeten ervoor vechten. En niemand anders doet het als wij het niet doen.'

'Dit is een klus die we moeten klaren', vindt Strava. 'Alleen hopen dat je onderzoek naar het klimaat opgepakt wordt door de overheid is niet genoeg. Er is elke dag iets wat je kunt doen: dingen organiseren, naar een demonstratie gaan, lezingen geven. Dat is beter dan je handen in de lucht gooien en hopen op het beste.'

13:54 'Zo zien ze er toch een stuk minder indrukwekkend uit', zegt Fede over de waterkanonnen die inmiddels door de demonstranten zijn versierd met stickers en wetenschappelijke artikelen over klimaatverandering. Een agent probeert de slingers en hartjes te verwijderen. Een activist wordt bij het plakken aangehouden, volgens de politie wegens 'belediging'.

Enkele activisten zijn over de rand van de tunnelbak van de A12 geklauterd en bungelen aan touwen een paar meter boven de grond, buiten bereik van de agenten. Fede en andere leden van End Fossil staan bovenaan

steunbetuigingen te schreeuwen: 'You are not alone!' Ruim een uur later weten agenten in een hoogwerker de klimmers van de tunnelwand af te tillen.

15:31 De demonstratie mag langer doorgaan dan iedereen had gedacht. Terwijl willekeurige voorbijgangers nieuwsgierig door de blokkade lopen, kondigt de organisatie via de speakers nieuw ingelaste sprekers aan. Opeens klinkt er gejuich: een van de waterkanonnen is een paar meter naar achteren gereden. Maar het voertuig blijft wel staan, met de zwaailichten aan. Strava en Fede vinden het mooi geweest. Zij hebben hun punt gemaakt en gaan naar huis. 'Misschien laat de politie de demonstratie zijn gang gaan tot het vanzelf ten einde komt', speculeert Strava.

16:45 Maar aan de gemoedelijke sfeer lijkt toch een einde te komen. De politie-liaison van Extinction Rebellion kondigt aan dat de politie vanaf 17:00 uur mensen gaat oppakken die nog op de weg staan. In de verte verschijnen stadsbussen om arrestanten af te voeren. Snel gaan de demonstranten op de grond zitten, met de armen en benen in elkaar gehaakt.

17:02 De waterkanonnen beginnen te spuiten. Een gerommel stijgt op en vier stralen doordringen de voorste groepen demonstranten. Als de eerste barrage voorbij is delen de demonstranten nooddekens uit. Die zijn behalve warm ook waterdicht. De steundemonstratie, die zich naast de weg op het gras heeft verzameld, juicht voor de doorweekte protesteers. 'You are not alone!' De labjassen van Scientist Rebellion zijn doorweekt, maar de wetenschappers lachen en blijven zingen. Een enkeling durft nog een zakje chips open te trekken.

Een deel van de blokkade wordt door een sproeier het Haagse Bos ingedreven. Ook de Mare-fotograaf krijgt de volle laag.

17:35 'Aan de kant!' Een derde spuitwagen komt met grote vaart aanrijden over de snelwegafrit en richt meteen de sproeiers op de zittende demonstranten. Drie halfnaakte vrouwen lopen naar voren met protest-

bordjes. 'This is what democracy looks like', roepen ze, terwijl ze in hun onderbroek en op blote voeten op het natte asfalt staan.

Politieagenten zijn inmiddels bezig om kleine groepjes demonstranten te omcirkelen en de activisten stuk voor stuk weg te slepen. Niet naar de klaarstaande bussen, maar richting Malieveld, waar ze worden losgelaten tussen de steundemonstranten.

18:16 Als de zon achter een wolk verdwijnt, wordt het koud op de A12. Om warm te blijven doen demonstranten rek- en strekoefeningen. Natgespoten en klapperende activisten melden zich bij de rondlopende ENVO'ers. 'Ik hoop dat ze niet nog meer gaan spuiten', zegt een van de hulpverleners. 'De politie lijkt zich niet om de kou te bekommeren, maar ik wel.' Ondertussen parkeren agenten een rij busjes langs de weg, om er alsnog voor te zorgen dat de steundemonstranten geen zicht hebben op de blokkerende activisten. Het gezang wordt er des te luider door.

De HTM-bussen komen dichterbij. Alle activisten die de agenten vanaf nu uit de blokkade sleuren, worden wel per bus afgevoerd. Bij elke vertrekkende lading demonstranten klinkt er luid gejuel en applaus.

18:45 De overgebleven leden van Scientist Rebellion voegen zich bij de grotere kluiten van demonstranten, wachtend op de onvermijdelijke busrit naar het politiebureau. Twee ambulancebroeders lopen rond op zoek naar iemand met wie het niet goed zou gaan. Ze worden teruggestuurd door een agent. Er zou volgens hem niks aan de hand zijn, het ging om iemand die 'in Goede Tijden, Slechte Tijden wilde figureren'.

21:00 De laatste actievoerders worden door de politie opgepakt. In totaal zijn er meer dan 700 mensen aangehouden.

De prijs voor een Maretje bedraagt €9,- per 30 woorden, opgegeven via redactie@mare.leidenuniv.nl uiterlijk 1 t/m maandag 16.00 uur. Maretjes aangeboden voor commerciële doeleinden worden niet geplaatst, evenmin als Maretjes waarin zaken worden aangeboden die de waarde van 4.500 euro te boven gaan.

Doe meer met je kennis! Vrijwilligers gezocht voor één uur per week **bijles en huiswerkbegeleiding** op verschillende locaties of bij de leerling thuis. Leiden-Noord, basisonderwijs, 6 leerlingen groep, 4 t/m 8, waarvan twee met vergoeding. Eén leerling lezen en rekenen, SBO groep 6. **Voortgezet onderwijs:** *Aardrijkskunde, biologie, 2 havo. Twee leerlingen. *Engels, brugklas basis/kader. *Nederlands, aardrijkskunde brugklas vmbo-tl. *Wiskunde, Nederlands, biologie, mens en maatschappij, brugklas basis/kader. **Leiden-Zuid,** *7 leerlingen basisonderwijs. **Voortgezet onderwijs:** *Nederlands, Engels, Wiskunde, brugklas vmbo basis/kader. *Ook hulp gevraagd bij organisatie van de bijles, één of twee middagen per week. Onderwijswinkel Arubapad 2 (Het Gebouw), ma, wo en do 15-17u. Tel. 071-5214256. E-mail: hdekooen@owleiden.nl.

Psychische hulp nodig? Professionele begeleiding voor studenten. Ook met psychische aandoening en/of stoornis ben je van harte welkom! Bel of mail voor informatie: onderwijsbovenwijs@gmail.com / 0644440634. Also in advanced English.

Maretjes-extra zijn bedoeld voor semi- commerciële instanties. De prijs voor een Maretje-extra is €23,- incl. btw voor elke vijftig woorden. U kunt deze advertenties uiterlijk op de vrijdag vóór het verschijnen van Mare opgeven bij Bureau van Vliet B.V., postbus 20, 2040 AA Zandvoort, telefoon 023-571 47 45. E-mail: Zandvoort@bureauvanvliet.com

COLOFON

Mare: Rapenburg 38, 2311 EX Leiden
Postbus 9500 2300 RA Leiden
Telefoon 071-527 7272
E-mail redactie@mare.leidenuniv.nl
Website mareonline.nl
Twitter @weekbladmare
Mastodon @weekbladmare@mastodon.online
Instagram @weekbladmare
Facebook: Leids Universitair Weekblad Mare
De redactie is op vrijdag gesloten.
Oplage circa 10.000

Hoofredactie: Frank Provoost
frank.provoost@mare.leidenuniv.nl

Redactie: Vincent Bongers
vbongers@mare.leidenuniv.nl
Anoushka Kloosterman
a.s.kloosterman@mare.leidenuniv.nl
Marcielle van der Kraan
marciellevdkraan@gmail.com
Sebastiaan van Loosbroek
s.p.van.loosbroek@mare.leidenuniv.nl
Mark Reid
m.a.reid@mare.leidenuniv.nl
Joran Neyen (stagiair)

Medewerkers: Pim Bakx | Emiel Beinema | Remco Breuker | Josette Daemen | Omar Ghaly | Olaf Leeuwis | Maia de Quay

Art direction en vormgeving:
Marcel van den Berg, joostmarcellis.nl

Fotografie: Taco van der Eb | Marc de Haan

Illustraties: Bas van der Schot | Bandirah | Silas.nl

Drukwerk: Rodi Rotatiedruk, Broek op Langedijk

Advertenties: Bureau van Vliet B.V.
Wateringweg 129, 2031 EG Haarlem
Telefoon 023 - 571 47 45 |
E-mail sales@bureauvanvliet.com
<https://bureauvanvliet.com/advertentie/Weekblad>

Redactieraad: Kutsal Yesilkagit (voorzitter) | Frank Israel (vice-voorzitter) | Alexander Pleijter (secretaris) | Willem van der Does | Annemarie Drahmman | Nour Eldin Emar | Rosanne Hertzberger | Zoë van Litsenburg | Frank Rensen | Marten Jesse Pot | Hermelijn Smits

Precies een jaar geleden veroverde de nieuwe politieke partij Studenten voor Leiden (SVL) uit het niets twee zetels in de Leidse gemeenteraad. Hoe gaat het met ze? ‘Niemand vertelt ons hoe het werkt.’

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK
FOTO'S TACO VAN DER EB

Donderdag 9 maart, 22:22 uur

In de raadszaal van het Leidse stadhuis is net een debat achter de rug over het nieuwe parkeerbeleid, als Elianne Wijnands (24) van Studenten voor Leiden (svl) naar het spreekgestoelte loopt voor haar maidenspeech: de eerste toespraak als raadslid in de gemeenteraad waarbij niemand haar mag onderbreken. ‘Ik was elf toen ik voor het eerst werd nageroepen op straat’, begint ze. ‘Mij werd naderhand verteld dat ik dat moest opvatten als een compliment. Ik leerde die dag dus dat het aan mij lag, dat iets aan mij deze reactie deed uitlokken. De jaren daarna zou het nog veel vaker gebeuren. Scheldwoorden, fluiten, sissen, achtervolgd worden.’ Volgens Wijnands doet Leiden te weinig tegen straatintimidatie. ‘Twee op de drie vrouwen tussen de 12 en 25 jaar hebben er in het afgelopen jaar last van gehad. Onze straten horen veilig te zijn, ongeacht gender, seksualiteit of etniciteit. Maar dit is in Leiden nog niet het geval’, stelt ze terwijl ze door de raadszaal kijkt. ‘Ik zit nu een jaar in de raad en er is meerdere keren gevraagd om een plan van aanpak, maar elke keer wordt het doorgeschoven. Sociale veiligheid is voor het college geen prioriteit en dat frustrert me.’

Maandag 13 februari, 19:51 uur

Op een lange gang in het stadhuis bevinden zich alle fractiekamers. ‘Deze is van ons’, zegt fractievoorzitter Mitchell Wie-

gand Bruss (23) terwijl hij de ruimte in loopt. Er staan twee bureaus met computers, waar de vorig jaar verkozen raadsleden regelmatig werken. Tegen de muur staat een kast vol beleidsstukken, jaarrekeningen, campagneposters, svi-stickers en ander campagnemateriaal. ‘Vorig jaar tijdens de campagne hebben we sterk ingezet op de liberale student’, zegt Wiegand Bruss. ‘Dat kwam vooral omdat veel jongeren die meeschreven aan ons partijprogramma liberaal waren.’ Maar zijn kiezers ‘in een hok plaatsen’ is het laatste wat hij wil. ‘We zijn opgericht om de stem van jongeren te laten horen. Hun belang is vrij homogeen: die willen allemaal een goed huis en een duurzame toekomst. Daar hoeft je niet links of rechts voor te zijn.’ Net zo min is SVL links of rechts te noemen, vindt de fractievoorzitter. ‘Op economische thema’s stemmen we vaak rechts mee, op sociale thema’s juist links.’ Wel heeft de partij het afgelopen jaar meer haar ‘eigen stem’ gevonden. ‘We zijn ons meer gaan richten op het sociale en progressieve geluid. Daarom willen we ons bij de volgende verkiezingen ook wenden tot de groene en sociale student. Daar kunnen we nog heel wat stemmen halen.’ In de hoek staat een gele bank, geheel in de partijkleur. De muren zijn wit gebleven. ‘Die mogen we niet verven.’ ‘Onze kamer heet De Fusie’, zegt Wiegand Bruss. ‘Het doet een beetje denken aan de gemeenschappelijke ruimte van een

‘Kunnen we niet een student laten inspreken om te vertellen hoe kut het is?’

studentenhuis.’ Hoe groter de partij, hoe groter de fractiekamer. ‘Wij zijn de zevende partij van Leiden. We hadden vijftwintig stemmen meer dan het cda, dus wij kregen een grotere fractiekamer. Onze directe bureaus zijn de pvda en ChristenUnie, maar zij zijn er bijna nooit.’

Donderdag 9 maart, 22:27 uur

Andere steden, zoals Rotterdam, Den Haag en Groningen, zetten extra politie en handhaving in om straatintimidatie aan te pakken en Leiden moet dat voorbeeld volgen, vervolgt Wijnands haar maidenspeech. ‘Zolang wij dat niet doen, leggen we de verantwoordelijkheid bij de slachtoffers: zij moeten zorgen dat ze worden thuisgebracht, dat ze hun locatie doorsturen of met hun sleutels tussen hun knokkels door slecht verlichte straten lopen.’ Het is voor Wijnands reden om, samen met de pvda en sp, een motie in te dienen: er moet beter worden gekeken naar wat andere steden doen en Leidse boas (buitengewoon opsporingsambtenaren) moeten trainingen krijgen om straatintimidatie te herkennen en in te grijpen. ‘Ik hoop op brede steun uit de raad’, vervolgt ze. ‘Zodat vrouwen die Augustinus verlaten niet meer achterna worden gezeten door een auto, zodat twee mannen die hand in hand lopen over straat niet worden uitgescholden, en zodat dat elfjarige meisje niet meer wordt nageroepen.’ Er volgt een luid applaus en geroffel van knokkels op tafel.

Maandag 13 februari, 19:59 uur

Vlak voor aanvang van de fractievergadering in het stadhuis lijkt er een stoel te weinig te zijn. ‘Anders halen we er een uit de kamer van de pvda’, grapt portefeuillehouder wonen en duoraadslid David den Hartog (25). Alle aanwezigen – de twee raadsleden en drie duoraadsliden – zetten hun zilvergrijze tablet die ze in bruikleen hebben gekregen van de gemeente voor zich op tafel, waarna Wiegand Bruss de vergadering opent. Nadat portefeuillehouder jeugdzorg en duoraadslid Sophia Boomsma (20) voorstelt te gaan flyeren op de open dag van de universiteit, wordt de situatie rond nachtclub Wibar besproken. Die moet dicht vanaf november, tenzij de gemeente de vergunning verlengt. Dat is tegen het zere been van svi, die juist pleit voor een uitgebreider nachtleven. ‘Ik heb een motie geschreven die gaat over het wijzigen van het bestemmingsplan, zodat ze daar permanent kunnen zitten tot het nieuwe bestemmingsplan er is’, vertelt Wiegand Bruss. ‘Maar GroenLinks heeft me verteld dat zij mijn motie willen indienen, omdat zij in 2016 de Wibar hebben bedacht. Daar heb ik een flinke discussie over gehad, maar de motie wordt nu onder hun naam ingediend.’ Boomsma reageert verbaasd. ‘Ik vind dat jij daar heel erg coulant in bent.’ ‘Vanaf nu niet meer’, reageert Wiegand Bruss resoluut. ‘Ik heb van meerdere fracties gehoord dat ze gek worden van GroenLinks. Dat de partij dingen claimt en territoriaal bezig is.’ ‘GroenLinks is de grootste partij, moet dit nou zo nodig?’, zegt Wijnands. ‘Gun ons wat. Maar ja, dat is de politiek.’

Donderdag 9 maart, 22:35 uur

‘Het is bepaald niet zo dat wij een andere mening zijn toegegaan dan die van mevrouw Wijnands’, reageert burgemeester Henri Lenferink op de maidenspeech. ‘Straatintimidatie accepteren wij absoluut niet. Wij treden ook op tegen mannen in auto’s die studenten van Augustinus achterna zitten. Dat doen niet de boas, maar de politie. Een aantal jaar geleden hadden veel vrouwen last van aanrandingen en er was zelfs een enkele verkrachting, daar is ook tegen opgetreden. Maar dat neemt niet weg dat we misschien nog een tandje kunnen bijzetten.’ >

> Toch is Lenferink niet geneigd mee te gaan met de motie van svl om meer boa's op straat te in te zetten en hen trainingen te geven. 'De gemeenten die dit al hebben gedaan, weten nog niet goed of het ook effect heeft gehad', aldus de burgemeester. 'Dan wacht ik liever op die resultaten dan dat we nu zelf ook zo'n pilot gaan doen, zonder te weten wat het oplevert.'

Terwijl Wijnands naar de interruptiemicrofoon loopt, benadrukt Lenferink het wel degelijk 'een zeer belangrijk thema' te vinden. 'Maar staar je niet blind als het gaat om handhaving en het succes daarvan. Soms zijn andere maatregelen veel effectiever dan het inzetten van meer boa's.' Wijnands interrumpeert: 'De burgemeester heeft het vooral over de resultaten, maar is hij het me eens dat het niet alleen daar om gaat, maar ook om het signaal dat wij als raad afgeven aan onze inwoners?'

Maandag 13 februari, 20:40 uur

Een heet hangijzer voor svl is het ontbreken van individuele bijzondere bijstand voor studenten. 'Zij hebben daar heel veel last van door de gestegen kosten voor levensonderhoud', zegt Wiegand Bruss in de fractievergadering. De partij wil het op een of andere manier agenderen, maar de vraag is hoe. 'We hebben nog steeds moeite met het ambtelijk apparaat. Het is als nieuwe en kleine partij extra lastig, omdat je nog niet precies weet hoe alles werkt. En dat wordt ons ook niet verteld.'

Er zijn twee opties, zegt hij. 'Of we agenderen het punt via een bespreking, of we doen het via een wensen-en-bedenkingen-procedure. In dat laatste geval vertragen we wel het proces.'

Portefeuillehouder economie en financiën Matthias Knijnenberg (23): 'Er is breed draagvlak om de regeling toegankelijk te maken voor studenten, onder meer bij de sp en d66.'

Toch weet de fractie geen knoop door te hakken, het onderwerp wordt doorgeschoven naar de volgende vergadering. Volgende agendapunt: de 'enorme woontorens' voor studenten en starters bij Lammenschans.

'Ik wil heel graag een motie indienen waarin ik de wethouder Wonen vraag op zoek te gaan naar een plek waar hij sociale voorzieningen kan realiseren', zegt Wiegand Bruss. 'Een kroeg, buurtthuis of iets anders gezelligs. Er zijn alleen maar individuele studio's en de studenten die daar wonen vinden het heel jammer dat er geen ontmoetingsplaatsen zijn. Kunnen we niet een student laten inspreken in de commissie Stedelijke Ontwikkeling over hoe kut het daar is?'

Donderdag 9 maart, 22:50 uur

'We hebben al best veel gedaan en we doen ook heel veel als het gaat om voorlichting en het afgeven van signalen', reageert Lenferink op de interruptie van Wijnands. 'Maar als zou blijken dat trainingen voor boa's een goed instrument zijn, ben ik zeker voor.'

Onvoldoende, vindt Wijnands. 'Waarom wil Leiden niet gewoon nu die pilot doen, zonder te wachten op de resultaten van andere steden?'

Lenferink: 'Het is toch niet zo slecht om even af te wachten? Het is niet gratis.'

'Uit de discussie blijkt nog steeds dat het een kwestie van prioriteiten is', vindt Wijnands. 'Ik heb geen goede reden gehoord waarom we niet nu al kunnen beginnen met het trainen van onze boa's. Vanuit de studenten horen wij continu hoe belangrijk dit onderwerp is. Zij voelen zich op dit punt in de steek gelaten door de gemeente.'

Maandag 13 februari, 21:17 uur

Als nieuwe fractie in de gemeentepolitiek moet je zelf het wiel uitvinden, zeggen de raadsleden in café De Uyl aan de Nieuw-

straat, waar ze na de fractievergadering vaak borrelen. 'Het grootste leerproces was het leren kennen van alle procedures', zegt Wiegand Bruss voordat hij een slok van zijn bier neemt. 'In het begin doe je voor je gevoel maar wat', vult Wijnands aan. 'We waren zoekende: hoe gaan we prioriteren? Dat gaat nu beter, zonder te verzuipen in alle beleidsstukken. We hebben complimenten gehad van de griffie, die vindt dat we ons goed inlezen.'

'Het blijft soms lastig om te bepalen wanneer we ons wel en niet mengen in het debat, maar in principe moet het een raakvlak hebben met studenten', vertelt Wiegand Bruss. 'We proberen daarbij constructief te zijn en niet alleen oppositie te voeren.'

Geregeld zoekt svl samenwerking met andere partijen. 'Vooral op borrels in het café worden veel afspraken gemaakt', vertelt Wijnands. 'Op het stadhuis is het veel formeler.'

Drukke agenda's zorgen ervoor dat er van studeren nauwelijks nog iets terecht komt. 'Ik volg nog twee vakken bij mijn master politieke geschiedenis', zegt Wiegand Bruss. Ook Wijnands heeft haar master politicologie op een laag pitje staan.

'Ik ben iets van veertig uur per week bezig met raadswerk', zegt Wiegand Bruss. 'Daar hou ik ongeveer 1300 euro per maand aan over, want een deel van de inkomsten draag ik af aan de partij. Dit is de leukste baan die ik tot nu toe heb gehad.'

Donderdag 9 maart, 23:05 uur

De motie over de aanpak van straatintimidatie wordt unaniem ingestemd: alle vijftig raadsleden stemmen voor. Weer volgt er luid applaus en geroffel met de knokkels op tafel. Dat is alleen gebruikelijk na een maidenspeech, maar niet na het instemmen van een motie.

Dat de instemming applaus kreeg, komt omdat Wijnands 'een heel persoonlijk verhaal' had, denkt Wiegand Bruss. 'Ik kon aan sommige raadsleden zien dat het hen heeft geraakt.' <

Gratis ophalen: tochtstrips en besparende douchekoppen

Zo'n vijfhonderd Leidse studenten uit 161 studentenhuizen konden vrijdag bij hun studentenvereniging, zoals hier bij roeivereniging Njord, gratis duurzame materialen ophalen om energie te besparen, zoals waterbesparende douchekoppen, radiatorfolie en tochtstrips.

Dat is te danken aan de gemeente Leiden, de Plaatselijke Kamer van Verenigingen en de wijkambassadeur Ronald Timmermans. De gemeente stelde deze spullen al langer beschikbaar aan Leidenaren om hen in verband met de stijgende energiekosten de winter door te helpen, maar Timmermans merkte dat studenten geen weet hadden van deze regeling. Zonde, dacht hij, want juist veel stu-

dentenhuisen zijn slecht geïsoleerd. Hij vroeg de pkvv om hulp en zodoende werd de actie Studenten uit de Kou opgezet. Wethouder Energie Yvonne van Delft (Groen-Links) is hen dankbaar. 'Als gemeente is het niet altijd makkelijk om iedereen in de stad te bereiken', zegt ze in een begeleidend persbericht. 'Door de hulp van de pkvv kunnen veel meer studenten profiteren van de actie. Met deze kleine maatregelen kun je al flink besparen op je energierekening.' Onlangs schreef Mare nog over huizen waar het zo koud was dat de olijfolie stelde, de kens vastvroren aan de muur en de sneeuw die door kieren binnenkwam bleef liggen. Foto Marc de Haan

Archeologie gruwelt van wegwerpbestek

In de kantine van de faculteit Archeologie is tegenwoordig 'alles wegwerpbaar', zegt de faculteitsraad. En dat is 'een gruwel'.

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN

De kwaliteit van de kantine is op meer vlakken hard achteruit gegaan, zegt raadslid Wei Chu tijdens de faculteitsraadvergadering tegen het bestuur. 'Het is waar ik de meeste klachten over krijg in de korte tijd dat ik in de raad zit. Ik denk dat iedereen heeft gemerkt dat de service slechter is geworden, maar vooral: alles is wegwerpbaar: bestek, borden. Dat is gruwelijk, zeker voor een universiteit die zichzelf als een van de tien meest duurzame universiteiten ziet.'

'Het bestek is ook niet meer gratis, je moet iets kopen voordat je een lepel krijgt. Als we de kantine zien als gemeenschappelijke ruimte, waar mensen ook hun eigen eten mee kunnen nemen, kan je redelijkerwijs verwach-

ten dat sommige zaken beschikbaar zijn. Maar vooral: wegwerpbestek is een gruwel.'

Bestuurslid Jan Pronk kent de klachten over de kantine. 'Ik heb over sommige zaken al met het Universitair Facilitair Bedrijf gepraat. Over de openingstijden, het weinige beschikbare eten en de weinige opties. Ik heb ook gezegd dat we het personeel dat niet kwalijk nemen: zij werken hard. Als faculteitsraad kan je ook zelf contact opnemen met de facilitair medewerker en aangeven dat dit in de gemeenschap een probleem is. En vragen of ze er iets aan kunnen doen. Dat kan veel helpen.'

Het wegwerpbestek ligt er nog niet zo lang: decaan Jan Kolen denkt sinds januari. Hij zegt niet te weten waarom de overstap is gemaakt. 'Misschien dat veel bestek op andere plekken in de faculteit is terechtgekomen', suggereert een faculteitsraadslid. Chu: 'Dat mag dan wel zo zijn, maar wegwerplepels kosten ook geld.'

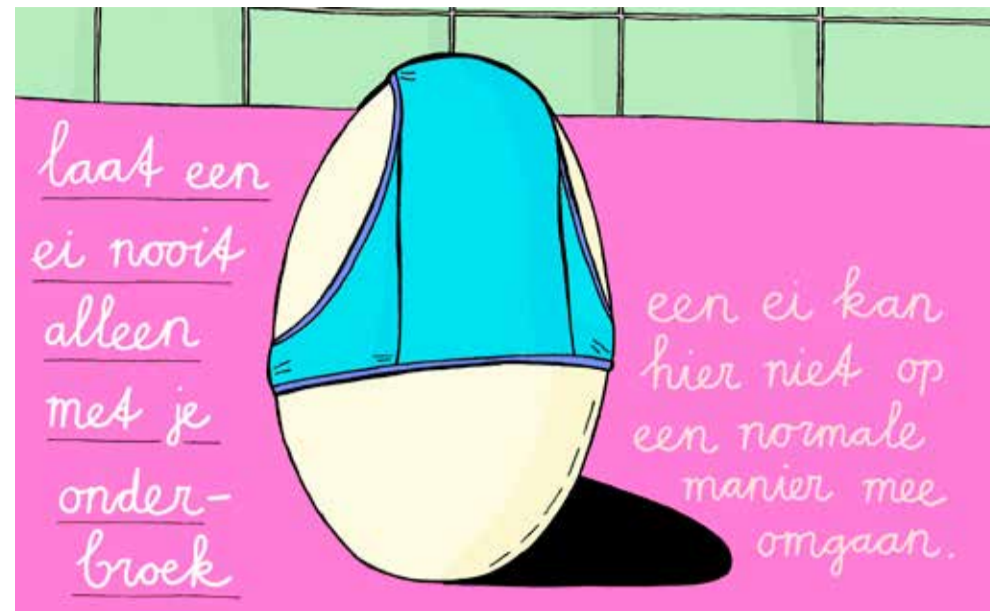
LAMME LEIDSE MEMES

Nico (25) stemt niet meer voor de waterschappen: "stemmen voor water is niks voor mij, waar blijven de gerstenat-verkiezingen?"

DE DAS

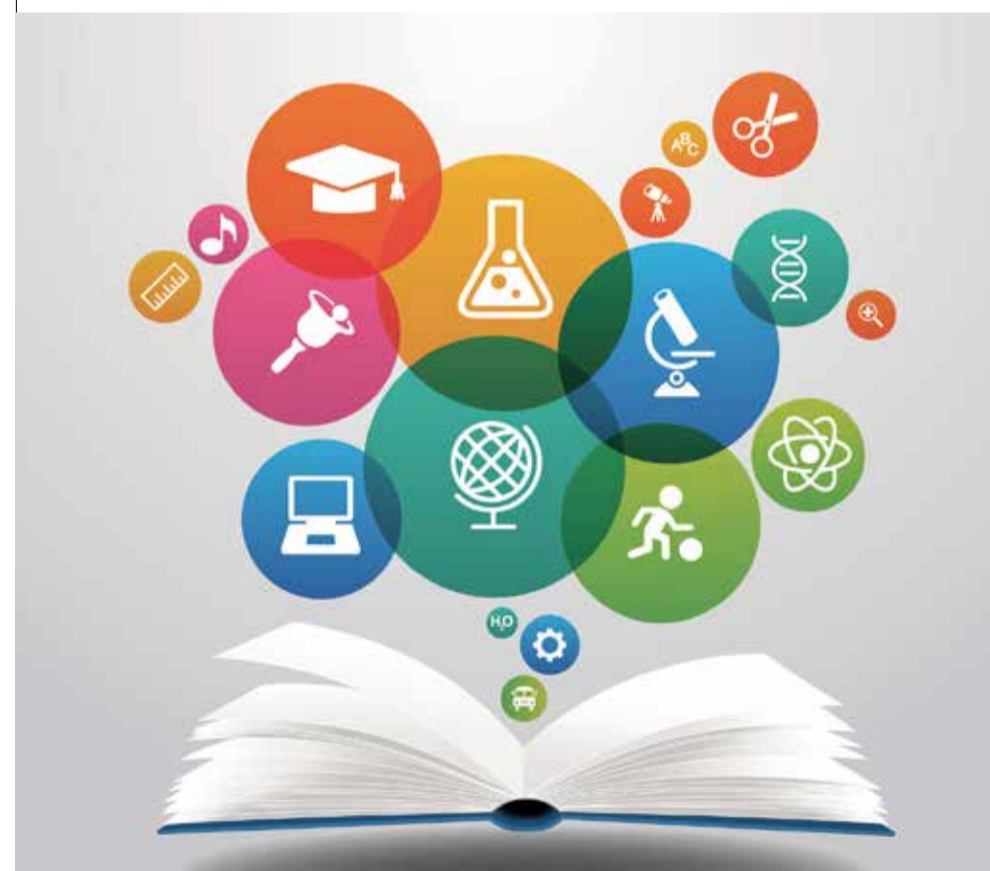

lira fonds

Ben jij wetenschapper en wil je over jouw onderzoek een Nederlandstalig publieksboek schrijven?

Dien dan uiterlijk 30 juni 2023 een aanvraag in voor een Lira Fonds-beurs van €37.500: www.lirafonds.nl

Abonneer je ook op onze nieuwsbrief

Hoe hou je China in toom?

De spanning tussen de Verenigde Staten en China loopt steeds verder op. De Amerikaanse politicoloog en militair deskundige Michael Mazarr geeft vandaag in Den Haag een lezing over hoe een oorlog over Taiwan kan worden voorkomen. 'Het is allemaal heel, heel lastig.'

DOOR VINCENT BONGERS
FOTO MCS1 TYLER THOMPSON/U.S. NAVY

Dat gedoe onlangs met dat neerhalen van die Chinese spionageluchtballoon door een gevechtsvliegtuig was *a bit silly*, zegt de Amerikaanse politicoloog en defensiedeskundige Michael Mazarr. 'Het was een gigantische operatie waar ook een hilarische kant aan zat.' Er werden namelijk nog meer objecten neergehaald boven Amerikaans en Canadees grondgebied. 'Een club hobbyisten in de staat Illinois had ineens geen contact meer met hun ballon van 100 dollar. Wellicht is dat ding ook uit de lucht geschoten met een raket,' Mazarr, die vandaag in het Wijnhavengebouw in Den Haag een lezing geeft over de gevoelige verhouding tussen de Verenigde Staten en China, is verbonden aan de Amerikaanse denktank RAND Corporation en vond het neerschieten 'een overreactie'. 'We sturen ook satellieten over China om plaatjes te schieten van hun grondgebied en we verzamelen er op allerlei andere manieren informatie. Maar het blijkt maar weer hoe gevoelig het ligt als er iets speelt op Amerikaans grondgebied. Die felle respons zagen we ook na 11 september.' Die gevoeligheid zou zomaar tot een mogelijke escalatie kunnen leiden. 'Het is een van de gevaren: een aanval van doelen op Amerikaans grondgebied door China. Het hoeft dan helemaal niet te gaan om raketten. Stel dat een cyberaanval Amerikaanse energiecentrales platlegt, en er doden vallen. Wat

doet de Amerikaanse overheid dan? Ik zie veel potentiële problemen.' Er is duidelijk een machtsstrijd gaande. 'Pas de afgelopen jaren is er in de vs het besef gekomen dat er echt beleid moet worden gevoerd om China in toom te houden.' De nadruk ligt nu op China afschrikken, vertelt Mazarr. 'Er gebeurt een hoop op militair gebied. De overheid pompt miljarden in het zogeheten *Pacific Deterrence Initiative*. Bases in de regio worden versterkt en er wordt in specifieke wapens geïnvesteerd. Maar hoe lang ga je zo'n wapenwedloop volhouden?' Ook aan de technologische kant nemen de vs allerlei maatregelen, onder meer met restricties op het uitvoeren van chiptechnologie naar China. Chinese bedrijven krijgen hierdoor minder toegang tot chips voor kunstmatige-intelligentieprojecten. Mazarrs kritiek is dat de regering geen duidelijk beeld heeft van hoe Amerika zich op termijn wil verhouden tot China. 'Wat vinden we een acceptabele balans? Nu smijten we met maatregelen zonder een duidelijk einddoel. Is het bijvoorbeeld oké als China even sterk is in de wereld als de vs, en even machtig? Kunnen we daar mee leven, of niet? Die vragen moeten we beantwoorden. We hebben heel veel haast, maar geen plan.' Het gaat bijvoorbeeld nooit lukken om de technologische ontwikkeling van China significant te beperken, stelt Mazarr. 'Als over twintig jaar China wereldleider is op het gebied van technologie maar geen bedreiging

Amerikaanse mariniers vissen de neergehaalde Chinese spionageluchtballoon op uit zee

'Taiwan is een blikje dat China en de vs voor zich uit blijven schoppen'

vormt voor de vs, is dat dan ook een succes? De regering moet een schets maken van een wereld waar wij mee kunnen leven en waarvan we denken dat China ermee kan leven.' Een van de heetste hangijzers is Taiwan. 'Buiten Taiwan heeft China geen duidelijke territoriale ambities. Hoe we omgaan met de dreiging van een mogelijk invasie van Taiwan is van groot belang. Er bestaat al een tijd een soort wankel evenwicht: er is min of meer afgesproken dat China en de vs dat blikje voorlopig voor zich uit blijven schoppen.' Maar de laatste jaren laten de vs zich steeds vaker ambigu uit. 'President Biden heeft een paar keer gezegd Taiwan zeker te gaan verdedigen als China aanvalt. Vervolgens waren er dan weer heel snel reacties van hoge functionarissen die deze uitspraken nuanceerden. Het idee in Beijing is dat Amerika langzaam maar zeker dichterbij Taiwan toe kruipt en zich meer als bondgenoot manifesteert. De vs worden als de agressor gezien, die Chinese plannen per se willen dwarsbomen. 'Naar mijn idee is dat niet het beleid van de regering-Biden maar het is wel wat China vreest. Het zou dan ook verstandig zijn om de politieke koers ietwat bij te stellen om die angst weg te nemen en de balans terug te brengen. Het is heel, heel lastig allemaal, want je wil ook weer voorkomen dat China het idee krijgt dat het Taiwan ongestraft zou kunnen bezetten.' De vs, maar ook Europa en de andere westerse democratieën, kunnen uiteraard niet ach-

terover leunen als Taiwan wordt aangevallen, stelt Mazarr. 'Het gevecht aangaan zou militair gezien waarschijnlijk de grootste inzet ooit zijn in de Amerikaanse geschiedenis, zeker sinds de Tweede Wereldoorlog.' Het is de vraag hoe grootschalig die oorlog wordt. 'Het zou kunnen dat het beperkt blijft tot het gebied rond Taiwan zelf. Maar zelfs dan zullen er tienduizenden of zelfs meer dan honderdduizend doden aan beide zijden vallen. Dat blijkt bijvoorbeeld uit de zogeheten *war game* die mijn collega's bij het Center for Strategic and International Studies hebben ontwikkeld.' Het kan echter nog veel erger. 'Als er doelwitte op Amerikaanse bodem worden geraakt, is er grote kans op escalatie. *All bets are off*. Dat is ook zo als China de Amerikaanse bases in Japan aanvalt. Japan wordt dan meegesleurd in de oorlog. Kiest China ervoor om die bases ongemoeid te laten, dan kan Amerika van daaruit in alle vrijheid opereren.' En dan is er nog het risico van nucleaire escalatie. 'China is nu heel snel haar kernwapenarsenaal aan het uitbouwen.' Maar er zijn ook veel redenen voor China om het niet tot een militair conflict te laten komen. 'Een ambifibische invasie van een eiland als Taiwan is een gigantische en een complexe operatie. Zoiets heeft China nooit eerder gedaan. Dat zal ongetwijfeld niet soepel verlopen. Verder heeft China ook veel te verliezen: een invasie kan ook tot een conflict leiden met Japan, en China heeft al een moeizame

relatie met veel andere landen.' Bovendien komt door een oorlog het handelsverkeer grotendeels plat te liggen. 'China wil het knooppunt van de Euraziatische handel zijn. Als je steeds landen van je vervreemdt, dan zal die ambitie moeilijk zijn om te vervullen. Voor president Xi Jinping zijn dit moeilijke dilemma's. Ik denk dat er aan beide kanten voldoende mensen zijn met goodwill om escalatie te voorkomen. De China-deskundigen die ik spreek, vertellen mij ook dat functionarissen in Beijing op zoek zijn naar mogelijkheden om oorlog te vermijden.' Mazarr verwacht dat het mogelijk is om weer de balans te vinden. 'Ik denk dat er regels zijn waaraan zowel de vs als China zich kunnen houden, dat zal niet per se vastgelegd hoeven worden in formele verdragen. Het is mogelijk om "haakjes" om bepaalde territoriale disputen als Taiwan te plaatsen en zo voor decennia stabiliteit zorgen. 'Al met al heeft China heel veel goede redenen om Taiwan niet binnen te vallen, maar ja, veel garanties geeft dat niet. Er waren voor de vs ook veel goede redenen om geen oorlog in Irak te beginnen en we deden het toch. Je ziet wat er is gebeurd. Het werd een ramp.'

Michael Mazarr, Detering China: Challenges and Opportunities. Wijnhaven (Den Haag), donderdag 16 maart, 16.30 u

‘Net als een ekster verzamel ik graag mooie dingen’

DOOR EMIEL BEINEMA
FOTO MARC DE HAAN

Huis: Bleijenburg, Den Haag
Kamer: 24m²
Huur: € 520

Op je deur hangt een sticker van de klimaatdemonstratie. Deed je mee afgelopen zaterdag?

‘Blijkbaar mocht dat alleen als je getraind was, maar ik had geen idee. Ik ben daar met een paar mensen gewoon tussen gaan zitten. Toen zaten we er opeens vijf uur lang. Alle anderen hadden eten en spelletjes meegenomen, maar wij waren helemaal niet voorbereid. ‘Ik denk dat er alleen geluisterd wordt als je zoiets extreems doet. Maar ook vanwege de sfeer zou ik het vaker willen doen. Je voelt echt dat je iets kunt

bereiken met elkaar. Nu heb ik me aangesloten bij Extinction Rebellion, dus kan ik zo’n training volgen en weet ik de volgende keer beter hoe het werkt.’

Wat is het verhaal achter de kaarten aan je muur?

‘Toen ik hier kwam wonen, heb ik ze opgehangen om de lege muur op te vullen. Daarna zijn er steeds meer bij gekomen: mensen stuurden zwart-witkaarten om op te hangen en ik nam ze zelf mee van vakantie of uit musea. Inmiddels komen er weinig meer bij. Ik vind het wel mooi geweest.’

Verzamel je nog meer?

‘Ik hecht weinig emotionele waarde aan

de dingen die ik verzamel. Zo is het met die kaarten, maar ook bijvoorbeeld met mijn platen en boeken.

‘Misschien ben ik een soort ekster. Hier in Den Haag ga ik nooit shoppen, daar houd ik helemaal niet van. Mijn meubels en kleren zijn bijna allemaal tweedehands, dan zijn ze uniek en hebben ze meer karakter. Maar als ik op vakantie op een marktje loop, of in de natuur, en ik kom wat moois tegen, dan neem ik dat graag mee. Ik hoef geen spullen, maar ik verzamel wel graag dingen die mooi zijn of me aan fijne momenten herinneren.’

En die fluit?

‘Die heb ik ooit cadeau gekregen van iemand die ik op vakantie had ontmoet. We hadden samen muziek gemaakt en hij vond dat zo leuk dat hij vroeg of hij deze fluit mocht opsturen, want hij deed er zelf niks mee. Toen kreeg ik een bruin doosje in de post, waar een heel bijzondere dwarsfluit in zat.’

Speel je al lang?

‘Al heel lang: zeventien jaar. Nu heb ik nog steeds les, in de Practicum Musicae-minor, en ik leer nog steeds heel veel. Ik geef thuis ook les aan een paar leerlingen. Dat is een goede stok achter de deur om elke week mijn kamer op te ruimen.

‘Daarnaast doceer ik bij The Residents. Dat is een leerorkest op basisscholen in wat kansarmere wijken. Die lessen hebben meer een sociale functie. Kinderen krijgen een moment in de week waarin zij centraal staan en talenten kunnen ontwikkelen die niet zo vanzelfsprekend zijn. Lekker cliché, maar muziek is een universele taal.

‘Zelf denk ik dat je nooit uitgeleerd bent. Ook niet als je klaar bent met het conservatorium en je in het beste orkest speelt: het kan altijd beter.

‘Toch is het voor mij na mijn minor even genoeg. Ik heb eerst behoefte aan wat rust, dat ik me niet meer elke week hoeft voor te bereiden op een les. Ik ben benieuwd hoe ik dan ga spelen.’

COLUMN | MAIA DE QUAY

Ik hoopte op een inkijkje in de ambtenarij, maar vond azijnzeikers

De Haagse torens: klassiek uitzicht van de gemiddelde Wijnhavencliënt, angstaanjagend leidmotief in het boek der complottheorieën en mysterieuze black box voor de rest van de Nederlandse bevolking. Nu ik sinds een tijdje stage loop in één van deze rood, wit of blauwe (ja, dat was dus echt de bedoeling van de architect) kolossen, krijg ik elke week meer inzicht in de wondere wereld van de ambtenarij.

Ik werd er voor het eerst geconfronteerd met de digitale droom van elke ambtenaar: Rijksporaal. Dat is de startpagina van de overheid die iedereen te zien krijgt zodra je je webbrowser opent. Je kan er van alles mee, maar ik richt mijn aandacht vandaag graag op de nieuwtjes die verschijnen onder het kopje ‘Nieuws Rijksbreed’. Het is bedoeld voor het delen van leestips, updates en relevante informatie voor werknemers, maar is in de praktijk meer een soort Småland

voor online haat en azijnzeikerij voor én door ambtenaren. Twitter voor ambtenaren, eigenlijk.

Vorige week verscheen er een bericht over de Nationale Week Zonder Vlees & Zuivel. In de begeleidende tekst werden de voordelen van een vlees- en zuivelloos dieet uiteengezet, en werd verteld dat er die week (alléén die week) meer veganistische producten in de bedrijfskantines zouden liggen en dat de borrelkar (een van de mooiste onderdelen van het ambtenarenbestaan) voortaan standaard vegetarisch zou worden aangeboden.

Net als op Twitter gebeurt zodra iemand een medium lauwe mening de wereld inslingert, brak ook op Rijksporaal de hel los. Waar op Twitter de gemiddelde trol zich verschuilt achter een profielfoto van een roofvogel, een gebruikersnaam als @bertierijswijk39024 en een bio vol met emoji’s van tractors en de vlaggen van Israël en Luxemburg, klaagt de gemiddelde kleinburgerlijke brompot op Rijksporaal schaamteloos met voor-

naam, achternaam en departement waar ze werkzaam zijn. Als ik hier alle geweldige reacties uit zou schrijven, zou dit een veel te lange column worden, maar denk aan een honderdtal reacties in de trant van: ‘Stop met die onzin! Ik bepaal zelf of ik gezond wil eten; dring dit niet op aan de mensen!!!!’ ‘Gaan we binnenkort dan ook de week met vlees en zuivel lanceren? Ik dacht dat we zo divers en inclusief bezig wilden zijn? Of zijn we

alleen inclusief als je aan een bepaalde mening voldoet?’ ‘Ik ben carnivoor en dit is meer gezond als je naar de langetermijnstatistieken kijkt. Geen vega-gif voor mij, bedankt.’

Of mijn persoonlijke favoriet: ‘Wat een opdringerig social-engineering gedram. Dit soort vega-activisme hoort niet bij de taken van de overheid.’

Het Rijksporaal-bericht kreeg meer dan 300 duimpjes omlaag, ruim 100 reacties en mensen noemden het initiatief extremistisch, betuttelend en een schending van het recht op zelfbeschikking en keuzevrijheid (ja, echt). Terwijl de zweterige plakken kaas en natte lappen ham gewoon nog in de kantine lagen, liepen meer dan 100 mensen zich op een traagwerkend online forum voor rijksmedewerkers kwaad te maken over broodjes hummus en vegabitterballen.

Toen ik stage ging lopen bij de overheid verwachtte ik DoMiBos op het Plein, een rijksplas en een misselijkmakende hoeveelheid afkortingen om uit mijn hoofd te leren. Ook verwachtte ik een kijkje in de grottemensenwereld; een tipje van de sluier van het bestaan als professionele volwassenen met verantwoordelijkheden en ‘echte’ problemen.

Wat ik niét had bedacht was dat er een soort Twitter voor woeste ambtenaren zou bestaan waarop hordes mensen kunnen zagen over dingen waarvan ze totaal geen last ondervinden.

Maar goed, laten we het vooral als iets geruststellends zien dat men zich ook in de mysterieuze Haagse torens druk kan maken over allerlei klein leed.

Maia de Quay studeert Rechten

‘Kleinburgerlijke brompotten klagen schaamteloos met naam en departement waar ze werkzaam zijn’

